

16 juli 2017

Omgaan met tegenstand

Bijbellezing: Nehemia 4. Kernvers: vers 14

Ik weet niet of het bij u ook zo is, maar het hoofdstuk uit het boek Nehemia doet mij heel erg aan het Israël anno nu denken. Israël is een tijdje wat minder in het nieuws geweest – het ging in de laatste weken in het nieuwe vooral over de formatiegesprekken, over de G20-top in Hamburg, over de bevrijding van Mosul – maar juist afgelopen vrijdag kwam Israël weer in het nieuws. In de Oude Stad in Jeruzalem hadden drie mannen het vuur geopend op Israëlische politieagenten. De drie mannen zijn gedood. Maar ook twee politieagenten zijn aan hun verwondingen overleden. Opnieuw een bloedige aanslag. De daders hadden Israëlische papieren op zak en zijn zo ongemerkt de Oude Stad binnengekomen om eenmaal binnengekomen onder het volk zoveel mogelijk mensen te kunnen doden. Nu, dit was precies wat ook de tegenstanders van Nehemia van plan waren! Nehemia vertelt (vers 11): ‘onze tegenstanders zeiden: zij zullen het niet te weten komen en het niet zien *tot wij in hun midden gekomen zijn* en hen doodgeslagen hebben; zo zullen wij hun werk laten ophouden’

Even de context van Nehemia: Nehemia was teruggekeerd naar het land Israël, naar de stad Jeruzalem. Als gevangene was hij jaren geleden door het Perzische leger meegenomen uit Israël. In het Perzische rijk had hij zich echter weten op te werken tot een van de grote invloedrijke mannen, een vertrouweling van de koning. Maar toen hij had gehoord hoe het er met de stad Jeruzalem aan toe was, toen ging hij terug. De muren van de stad waar Gods tempel ooit had gestaan waren afgebroken, lagen in puin... en de tempel, ja, wat was daar nog van over? Nehemia moest gewoon terug! De situatie van Jeruzalem greep hem zo geweldig aan. En met een mandaat van de koning van Perzië is hij naar Jeruzalem afgereisd om daar de muren van de stad weer op te bouwen. Eerst de muren van de stad opbouwen. Eerst de beveiliging op orde brengen. En daarna de rest van de stad. Maar dat ging allemaal niet zomaar... Want terwijl Nehemia met het aanzien dat hij had zijn volk aanvoerde om de muren weer op te bouwen... werd men steeds meer dwarsgezeten. Dwarsgezeten door de lokale bevolking die rondom en te midden van de overgebleven joden woonden. De Samaritanen, maar ook andere volken daarom heen.

Het begon met woorden..., maar daar lieten de joden zich niet door afschrikken. ‘Want het hart van het volk was erop gericht om te werken’, zo schrijft Nehemia zo heel mooi (vers 6). Het volk was helemaal gefocust op die wederopbouw. Men had geen tijd om aan die pesterijtjes aandacht te schenken...

Maar geleidelijk aan werd de tegenstand steeds feller... en werd de situatie dreigender en gevaarlijker. Nu besloten de vijanden om het volk Israël te infiltreren, om zich stiekem onder de joodse mensen te mengen en vervolgens zoveel mogelijk joden dood te maken. Precies zoals afgelopen vrijdag dus..., maar toen, 2500 jaar geleden, met andere wapens.

Israël toen en Israël nu. Je kunt de situaties niet helemaal met elkaar vergelijken, maar toch blijkt zo'n Bijbelgedeelte uit 500 voor Christus nog zo heel actueel en eigenlijk gewoon opnieuw werkelijkheid te zijn. Wat heeft dat te zeggen? ... Nu: *de wereld is blijbaar nog niet met Israël klaar..., maar blijbaar is God ook nog niet met Israël klaar! God gaat al de eeuwen door verder met Zijn volk.* En als wij iets van de hele geschiedenis van God met deze wereld willen begrijpen, dan moeten wij niet vergeten om naar Israël te blijven kijken. Hoe ingewikkeld het ook allemaal is..., Israël laat ons iets van God zien. En Israël laat ook iets van het leven met God zien. En daar wil ik nu verder met u over nadenken. Ik wil vooral met u nadenken over de tegenstand die je kunt ervaren als

je Gods weg gaat. Nehemia zette zich in, samen met zijn volk, biddend en ploeterend, om Jeruzalem op te bouwen..., maar wat een tegenstand ervoeren zij! Juist als je dicht bij God leeft..., als je gelooft..., als je je leven op God afstemt, dan kan je blijbaar heel wat tegenstand ervaren in je leven. En hoe moet je daar nu mee omgaan? Nou, daarover wil ik het in de rest van de preek met u over hebben. De tegenstand die je kunt ervaren in je leven, juist als je God wilt dienen en als je in je leven echt voor God wilt gaan.

De tegenstand die je in je leven kan ervaren, als je God dient en dicht bij God wilt blijven... Ik weet niet, maar heeft u daar een beeld bij? Waar moet je aan denken bij ‘tegenstand’?

Je kunt bijvoorbeeld denken aan de verhalen die je hoort van vervolgte christenen. Hoe zij worden geïntimideerd. Dwarsgezeten. Gediscrimineerd. Soms gevangen gezet. Tegenstand kan ook kleinere vormen aannemen. Bijvoorbeeld wat gelach en pesterijtjes op de werkvloer, of bij je op de opleiding. Maar misschien leven sommigen wel in een overwegend christelijke omgeving en hebt u of heb jij daar helemaal geen last van. Misschien hebben niet-christelijke collega's, of studiegenoten juist respect voor je en voor je geloof, dat kan ook. Die tegenstand hoeft niet letterlijk niet woorden en daden van medemensen zichtbaar te zijn.

En toch is er tegenstand! Want in deze wereld – zo vertelt de Bijbel ons is een grote strijd aan de gang boven onze hoofden - boven onze hoofden: daarom zullen wij er niet altijd wat van zien... en zullen wij het soms helemaal niet begrijpen – maar er is een grote geestelijke strijd aan de gang tussen goed en kwaad... tussen God en Zijn tegenstander... tussen Gods liefde en goedheid en het onbegrijpelijke, duivelse kwaad dat zich in zoveel gestalten manifesteert.

Heel duidelijk wordt die strijd zichtbaar in de levens van vervolgte christenen. Maar die tegenstand kan ook heel andere vormen aannemen. Het kan bijvoorbeeld ook je worsteling zijn om niet mee te gaan in de waan van alledag. Het kan de drukte van het leven zijn waardoor je relatie met God verwatert. Maar het kan ook dat innerlijke gevecht zijn tegen bepaalde verleidingen, of je regelmatig terugkerende gevecht tegen gevoelens van somberheid...of bitterheid. De tegenstand kan te maken hebben met je familieleden, maar ook met je eigen karakter. Je negatieve zelfbeeld of je hoogmoed. Het verleden dat je met je meedraagt, of de zorgen van het nu die op je afkomen. Het kan te maken hebben met die ziekte die zoveel energie wegzuigt en je soms het vertrouwen op God haast ontnemt. Het kan die langdurige worsteling in je huwelijksleven zijn. Of het je niet durven vertrouwen op Gods vergeving. Er loeren zoveel verschillende vijanden bij de muren van je leven! Vijanden die je moedeloos willen maken. Die ervoor willen zorgen dat je ook net zoals de bouwers van Nehemia je bidden en je bouwen zult staken. Wees blij als je er misschien niet eens zoveel last van hebt van die tegenstand op dit moment! Maar wees ook echt op je hoede! Want die tegenstanders van Nehemia probeerden ongemerkt de muren binnen te komen. Zonder dat je het weet, kan je geloofsleven ernstig gevaar lopen.

Tegenstand... Niet erg leuk om daar over te preken. Maar het is zo uiterst belangrijk om met elkaar te beseffen dat geloven en God dienen je leven niet leuker maakt. Geloven is heerlijk, het maakt je leven rijk, het geeft je meer dan alle rijkdom van de wereld! Maar bidden en bouwen..., God dienen..., de weg achter Jezus aangaan..., dat gaat niet vanzelf. Je zult tegenstand ervaren. Het zal je lang niet altijd een goed gevoel geven om christen te zijn. Soms – en dan gaan wij nu maar eindelijk eens wat dichterbij naar Nehemia en zijn volk toe - soms wordt je er misschien zelfs moedeloos van.

Ik vind het daarom zo heerlijk open en eerlijk wat ik van het volk Israël lees tijdens hun bouwen en ploeteren. Ten eerste zeggen zij gewoon eerlijk in het gebed aan God hoe boos zij

over de situatie worden. Zij bidden God of Hij de vijanden wil laten stoppen. Of Hij hen zal vergelden. 'Zodat zij ook hun portie zullen krijgen.' ... Nu, als volgelingen van de Here Jezus hebben wij juist geleerd om voor onze vijanden te bidden. Ik denk daarom niet dat wij zomaar die gebedswoorden van Nehemia en zijn bouwlieden over kunnen nemen..., maar soms heb je even geen woorden om je vijanden te zegenen. Soms moet die boosheid, die frustratie, die diepe pijn er gewoon uit. En dat mag blijkbaar bij God. De Bijbel geeft alle ruimte aan gevoelens van boosheid, van pijn, van het-niet-kunnen-begrijpen-dat. Dat mag eruit. Dat moet eruit! En, zo schrijft Nehemia vervolgens ook eerlijk, het volk werd niet alleen boos, gefrustreerd, maar ook *moedeloos*. De joden die te midden van de Samaritanen woonden hadden wel tien keer geroepen: 'kom toch naar huis! Laat die muren van Jeruzalem toch wat het is. Kom toch thuis. De situatie is onhoudbaar..., en veel te gevaarlijk'. ... Het volk Israel werd moedeloos. 'Ik kan niet meer'. 'Ik word er zo intens moe van'. Zulke ervaringen kom ik ook in onze gemeente tegen. Regelmatig zelfs. Broeders en zusters – oud, maar ook jonger - die het gevoel hebben niet meer verder te kunnen. Omdat de situatie van spanning zo lang duurt. Omdat het je allemaal door de vingers glipt. En de geloofskracht die je had, de moed, de hoop, het vertrouwen... de bodem lijkt te zijn bereikt. Leeg.. De tegenstand die je in je leven ervaart: of het nu je ziekte is, of je familie..., je zorgen om de wereld, of het kwaad wat er allemaal in je buurt zich afspeelt..., of het nu je psychische gesteldheid is of de worsteling met je geloofstwijfels of met de kerk... die tegenstand kan soms zo heftig zijn...

De bouwvallers worden daarom door Nehemia bij elkaar geroepen. Nehemia zet hen bij elkaar, familie bij familie. En dan spreekt Nehemia krachtige woorden tot hen. En die woorden van Nehemia, die moeten wij maar vasthouden alle mogelijke tegenstand tegemoet. Nehemia zegt: '**wees niet bevreesd voor hen. ... Denk aan de grote en ontzagwekkende Heere, ... en strijd voor uw broeders, uw zonen en uw dochters, uw vrouwen en uw huizen**'. Drie dingen: wees niet bevreesd. Wees niet bang. Denk aan de grote en ontzagwekkende Heere. En besef waarvoor je strijdt. 'Strijd voor uw broeders, uw zonen en uw dochters, uw vrouwen en uw huizen.'

Wees niet bang. Nehemia bedoelt volgens mij niet: 'stop die gevoelens van angst heel diep weg'. Nee, dat bedoelde Nehemia volgens mij niet. Angst moet je niet wegstoppen. Angst moet je recht in de ogen kijken. Kijk je angst recht in de ogen aan: waarom ben ik zo angstig voor die tegenstand? ... Waarom is bijvoorbeeld die mening van anderen voor mij zo heel erg belangrijk? Waarom verberg ik mijn ware identiteit?... Of waarom ga ik met die gevoelens van bitterheid of somberheid die mijn geloof verzuren niet aan de slag? Waarom zou ik er geen werk van maken? ... Waarom maak ik mijn twijfels over het geloof, die mij doen wankelen, niet gewoon bespreekbaar? Waarom deel ik niet mijn geestelijke moeiten met iemand anders? ... Of waarom laat ik mij meenemen door mijn verlangens die mij van binnenuit vasthouden..., of door de druk van de maatschappij? ... Of waarom laat ik mij zo meenemen door mijn onzekerheid van mijn ziekte, mijn onzekerheid over de toekomst, zodat ik nauwelijks meer bid of uit de Bijbel lees? Wees niet bang! 'Bidden en bouwen', zegt Nehemia. Ga aan de slag. Neem je gereedschap ter hand en ook je wapen. Gebruik de middelen en wapens die je hebt. Laat die tegenstand die je ervaart je niet alles uit handen nemen! Houd moed. Neem je gereedschap en je wapen in de hand en... en denk aan de grote en ontzagwekkende God!

Denk aan de grote en ontzagwekkende God. Dat is het tweede, wat Nehemia zegt. Wees niet bang en denk aan de grote en ontzagwekkende God.

Ik hoor wel eens van mensen: 'ik kijk maar vooral naar mensen die het minder hebben dan ik. Want dan valt het bij mij nog wel mee.' Het is onze menselijke manier van omgaan met moeilijke dingen: naar een ander kijken. Naar iets kijken dat nog moeilijker, ernstiger, pijnlijker is. Nehemia adviseert niet om te kijken naar andere mensen. Nehemia zegt: 'kijk omhoog!' Kijk naar God. Denk aan de grote en ontzagwekkende Here! Die tegenstand die je ervaart, doet je vrezen..., maar die moet je niet vrezen, vrees God!

'Denk aan de grote en ontzagwekkende God...'. Ik denk dat Nehemia op Gods macht doelt. Gods grootheid. Gods macht waardoor Hij hemel en aarde heeft geschapen. Gods grootheid waar elk schepsel voor moet buigen. Kijk daar naar. Wij zitten soms zo opgesloten in ons denken, in ons doen, in ons leven... wij zien soms niets anders meer dan onze tegenstand, dan onze problemen, onze angsten. Je wordt er soms zo door meegenomen... 'Kijk daar bovenuit', zegt Nehemia. Kijk omhoog! Kijk naar God! Gods macht is hoger dan alle machten en krachten die ons leven omringen. En Gods liefde is dieper dan de diepste oceaan. Gods liefde ging door het diepste dieptepunt van de wereld heen: Golgotha. Houd je daaraan vast in je leven. Voor je leven en je sterven.

Nehemia bemoedigt de bouwers. Of de muur snel gebouwd wordt, blijft een open vraag. Of de tegenstand nog heftiger wordt, dat kan Nehemia ook niet voorspellen. Nehemia kan alleen wijzen op Gods grootheid en Gods genade... en Gods liefde.

Nu, daar wist Israel van. De woorden die Nehemia gebruikt, doen namelijk terugdenken aan de bevrijding uit Egypte en de tocht door de Rode Zee. Dat grootse moment waarop God Zijn macht over alle natuurkrachten en Zijn diepe liefde voor Zijn volk liet zien. Misschien hebt u of heb jij ook wel van die momenten waaraan je kunt terugdenken. Momenten waarop Gods liefde en Gods macht voor je heel duidelijk werden. Je belijdenisdienst. Of een wonderlijke wending aan je leven. Maar ook al zou je niet van die momenten hebben..., als christenen mogen wij steeds teruggaan, elke zondag weer, naar wat de Here Jezus voor ons heeft gedaan. Alles volbracht. Met diepe, opofferende liefde.

'Wees niet bevreesd voor hen. Denk aan de grote en ontzagwekkende Heere, en...: strijd voor uw broeders, uw zonen en uw dochters, uw vrouwen en uw huizen.' Weet tenslotte ook waarvoor je het allemaal doet. Waarvoor je de tegenstand in je leven te lijf gaat. Nehemia had niet voor niets de bouwlieden naar hun families bij elkaar gezet. Hij zegt eigenlijk: 'kijk eens om je heen. Die zonen. Die dochters. Ook die kleinste die daar loopt te spelen. Kijk eens naar je gezin. Daar doe je het toch voor?'

Mensen met een gezin zal dit argument mogelijk heel erg aanspreken. Maar laten wij de lijn breder trekken naar ons allemaal: weet je waarvoor je leeft? Waarvoor je hier op dit moment bent? ... Wij zijn hier – u en ik mogen hier zijn – om God te eren. Om als mens met onze mogelijkheden en onmogelijkheden met Hem voor altijd verbonden te zijn. Om de liefde die Hij geeft, te beantwoorden en door te geven. Misschien in het heel groot, maar misschien ook in het heel klein, gewoon in het kringetje waarin wij leven.

Blijf altijd beseffen waarvoor je leeft. Je leven heeft zin. Ook als je ziek bent. Ook als je werkloos bent. Ook als je veel minder mogelijkheden hebt dan een ander. Ook als je zelf de zin van je leven even niet kunt vinden. Wij zijn hier voor God. Om in Zijn liefde te leven en Zijn liefde uit te leven. ... Maar dat gaat vaak niet zonder tegenstand. Dat zien wij hier vanmorgen bij Israël. Misschien ontdek je het ook wel bij jezelf.

Maar wees dan niet bang. Kijk omhoog, naar de grote en ontzagwekkende God. En kijk vooruit. Gods Koninkrijk is op komst.